

Somijā strauji pieaug bērza koksnes cena

Krievijas importa apturēšana ir paaugstinājusi bērza koksnes cenu Somijā, kas ir ļoti pieprasīta gan rūpniecībā, gan mājokļu apkurei. Tā kā kopš vasaras beigām pieprasījums ir strauji pieaudzis, daži Somijas kurināmās malkas pārdevēji ir dubultojuši cenas.

"Šī enerģētikas krīze visiem bija pārsteigums. Sausās bērza malkas cena ir divkārojusies, un ir arī spiediens vēl vairāk paaugstināt cenas šoziem," sacīja viena no Somijas lielākajiem malkas mazumtirgotājiem Maatukku, kas atrodas Vantā pilsētā, izpilddirektors Pentti Karttunens.

Daži Somijas malkas tirgotāji vasaras beigās slēdza savus interneta veikalus, jo nespēja apmierināt pieprasījumu. Pēc P.Karttunena teiktā, pasūtījumi pienāca ik pa minūtei, un tas izraisīja neapstrādātas koksnes piegāžu aizkavēšanos. Maatukku ir paaugstinājusi cenu kubikmetram sausas bērza malkas, ko dēvē arī par steru, līdz 145 euro. Bērzam ir viens no augstākajiem siltumspējas rādītājiem starp Somijā izplatītākajām koku sugām.

Augstākas kurināmā, elektroenerģijas un citu pamatproduktu izmaksas ir palielinājušas vairumtirdzniecības cenas ražotājiem. Cits liels kurināmās malkas tirgotājs, Espo pilsētā Klapila, ziņo, ka tā malkas iepirkuma cena ir palielinājusies par aptuveni 30 %. "Tagad tas ir pārdevēja tirgus, un tas atspoguļojas cenās. Mēs esam saņēmuši pieprasījumus no visām Ziemeļvalstīm," Yle sacīja Klapila īpašniece Marjāna Suominena.

Pēc M.Suominenas teiktā, īpaši to māju īpašnieki, kurās ir elektriskā apkure, gatavojas gaidāmajai ziemei, iegādājoties malku, jo tādējādi cer samazināt rēķinus par elektrību. Tomēr eksperti brīdina, ka malkas dedzināšana rada neveselīgas smalkās daļiņas un cita veida gaisa piesārņojumu.

Tapio Tuoma, Lapzemes meža produktu uzņēmuma izpilddirektors, teica, ka viņa uzņēmums jau ir izpārdevis malku, kas parasti notiek tikai decembrī. "Jums vienkārši visiem ir jāsaprot "nē", " viņš teica. Tomēr Klapila un Maatukku joprojām ir malkas krājumi. Pēc M.Suominenas domām, nav iemesla panikai, lai iepirktu koksni.

Tā kā šoruden pēc malkas ir liels pieprasījums, vasarnīcu īpašnieki ir brīdināti, lai pasargātu sevi no nevēlamiem viesiem. Malka ir nozagta arī no sabiedriskajām ugunsgrābekļa vietām, piemēram, Tampērē.

Bērzs ir pieprasīts arī rūpniecībā

Arī citās Eiropas valstīs ir liels pieprasījums pēc malkas, teica Pellervo Economic Research (PTT) meža ekonomiste Marjo Maidela (Marjo Maidell). "Tas nav tikai Somijas fenomens. Saskaņā ar prognozēm enerģijas cenas saglabāsies augstas visu ziemu, un tas ietekmēs pieprasījumu pēc malkas," viņa teica.

Koksne rūpniecības vajadzībām vairs netiek importēta no Krievijas. Saskaņā ar Somijas Dabas resursu institūta (Luke) datiem 2021. gadā 74 % no Somijā importētās neapstrādātās koksnes bija no Krievijas. Deviņdesmit procenti no tās bija šķelda un bērza šķiedras koksne, ko izmanto arī kā malku. "Tā kā šis apjoms ir pazudis no tirgus, pircēji cenšas iegādāties koksnes aizvietotāju vietējā tirgū," sacīja Marjo Maidela. Aizstāt Krievijas importu ar vietējo bērzu nav viegli, jo bērzs bieži aug jauktos mežos līdzās citām koku sugām. Pēc M.Maidelas teiktā, neapstrādātās koksnes cenas ir pieaugušas arī Somijas dienvidu kaimiņvalstī Igaunijā.

Saskaņā ar PTT aplēsēm nākamgad palielināsies vietējās koksnes izmantošana.

"Piemēram, Metsä Fibre bioproduktu rūpnīca, kas nākamā gada beigās sāks darboties Kemi pilsētā, paaugstinās pieprasījumu," norādīja ekonomiste no PTT Marjo Maidela.